

6

Vragenuur: Vragen Smeulders

Vragen van het lid Smeulders aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, viceminister-president over de **regeling voor het verduurzamen van huurwoningen**.

De voorzitter:

Dan geef ik tot slot het woord aan de heer Smeulders namens GroenLinks voor zijn vraag aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, die ik van harte welkom heet. De vraag gaat over de regeling voor het verduurzamen van huurwoningen.

De heer Smeulders (GroenLinks):

Dank u wel, voorzitter. In deze Tweede Kamer wordt ongelofelijk vaak gepraat over verduurzaming. Het enige probleem is dat het vaak bij praten blijft. Er gebeurt zo ontzettend weinig. Nederland is nog steeds een van de allerslechtste landen in Europa als je bijvoorbeeld kijkt naar het percentage duurzame energie dat we opwekken. Het is hoog tijd voor actie. Deze minister praat ook veel, maar ze nam één heel goede maatregel. Woningbouwcorporaties en grote verhuurders hoefden namelijk minder belasting te gaan betalen als ze gingen verduurzamen, bijvoorbeeld door zonnepanelen aan te schaffen of huizen te isoleren. Dat is niet alleen goed voor het milieu, maar ook voor de portemonnee van heel veel huurders. Ze krijgen er een fijner huis en een lagere energierekening voor terug. Dat is hartstikke positief, want volgens mij willen alle partijen in de Kamer, van links tot rechts, dat corporaties een voortrekkersrol nemen in de energietransitie. Woningbouwcorporaties willen dat zelf ook graag, zo bleek uit de aanvragen in de eerste drie maanden van dit jaar. Er zijn nu zo veel aanvragen ingediend dat er 25.000 woningen worden verduurzaamd. Dat is echt een supermooi succes.

Maar wat doet het kabinet nu? Het kabinet zet deze maatregel stop per 1 juli. En waarom? Heel simpel: geld. Het kabinet stelde 78 miljoen beschikbaar voor dit jaar en volgend jaar. Nu blijkt dat er in de eerste paar maanden van dit jaar al 94 miljoen euro is uitgegeven. Zo'n goede maatregel stopzetten vanwege het geld vindt GroenLinks echt doodzonde. Nu hebben we eindelijk een succesvolle regeling, en dan stoppen we ermee. Daarom twee vragen aan de minister. De eerste is: vindt de minister ook dat de verduurzaming van de gebouwde omgeving geen vertraging mag opleveren? De tweede is nog simpeler: wat gaat deze minister doen om te voorkomen dat de regeling per 1 juli moet worden stopgezet?

De voorzitter:

Dan geef ik nu het woord aan de minister.

Minister Ollongren:

Voorzitter, dank u wel. Dank aan de heer Smeulders voor zijn vraag. Ik zag hem natuurlijk een beetje aankomen toen ik het bericht van de NOS zag naar aanleiding van de brief

die ik aan de Kamer had gestuurd. "Succes nekt regeling" maakte de NOS ervan. Ook de heer Smeulders heeft het over het "succes" van deze regeling. Overigens zijn we het over de inhoud helemaal eens: verduurzamen is belangrijk en dit is een goede maatregel. Volgens de heer Smeulders is het de enige goede maatregel. Dat zou ik wel willen bestrijden, maar daar gaat zijn vraag even niet over.

De regeling is inderdaad een succes. Dat is voor mij eigenlijk het allerbelangrijkste, want we willen graag verduurzamen in de woningbouw en we willen dat de woningbouwcorporaties daar volop aan kunnen meedoen. Deze maatregel vloeide voort uit het regeerakkoord. Het is een lastenverlichting voor woningbouwcorporaties die verduurzamen, in te zetten via deze heffingsvermindering voor verduurzaming. Die is ook vrij specifiek, want het is een heffingsvermindering waar woningen voor in aanmerking komen die met minimaal drie labelstappen verduurzaamd worden naar label B. Dan moet er ook nog een bepaald investeringsbedrag aan vastzitten, en het moet ook nog binnen drie jaar zijn gebeurd. Daar zag deze regeling op. Er zijn ook andere manieren om te verduurzamen, en er wordt ook volop verduurzaamd door de woningbouwcorporaties. Maar dit geld was voor deze categorie bedoeld.

Nou hebben we in Nederland de goede gewoonte dat we, als we een regeling openen, zeggen hoeveel geld er beschikbaar is. Dan spreken we met elkaar af dat we, als we in zicht krijgen dat dat plafond van dat geld bereikt is, tijdig communiceren dat we ermee moeten stoppen. Dat is precies wat er hier is gebeurd. Ik ben daar dus blij mee. Want als de vraag is "vertraagt de verduurzaming?", dan zeg ik: nee, de verduurzaming vertraagt niet; die is eerder versneld, want de regeling is een succes. Er is volop op ingeschreven, en als ze voldoen aan de criteria zullen deze inschrijvers die verduurzaamde woningen binnen drie jaar opleveren. Dat is hartstikke mooi. Er is geen enkele vertraging; het is een versnelling. En wat ga ik doen? Ik heb geld beschikbaar gesteld voor dit jaar en volgend jaar. Op een gegeven moment komt het eind daarvan in zicht. Daarna is er structureel geld beschikbaar voor precies dit doeleinde. Dat is ook niet veranderd.

De heer Smeulders (GroenLinks):

Ik vind het antwoord van de minister wel bijzonder: het is geen vertraging, maar een versnelling. Het doel van dit kabinet is om voor 2050 alle 7 miljoen woningen in Nederland te verduurzamen. Het doel van dit kabinet is ook om in 2030 anderhalf miljoen woningen te verduurzamen. Dat betekent dat we de komende tien jaar 150.000 woningen moeten verduurzamen. Nu is er een regeling waar woningcorporaties op intekenen. Inmiddels zijn er 25.000 intekeningen en zegt het kabinet: oei, dat gaat wel heel hard, we zetten het stop. Dan komen we toch bij lange na niet in de buurt van de 150.000 woningen, waarvan het kabinet zelf gezegd heeft dat het daarvoor gaat? Ik vind dat onbegrijpelijk en ik zou daar graag een reactie van de minister op willen hebben.

Ook krijg ik graag een reactie op de relatie met het Urgendavonnis. Dat zegt namelijk dat wij in 2020 al een bepaald aandeel CO₂ bespaard moeten hebben. Het is hier regelmatig over gegaan en we weten allemaal dat we dit waarschijnlijk niet gaan halen. Dit kan juist op korte termijn een maatregel zijn die én goed is voor de huurders én voor het klimaat. Dus daar ben ik benieuwd naar.

Dan nog het punt van het budget, want dat zit ons niet helemaal lekker. We zien dat het inderdaad sneller gaat dan waarop het kabinet misschien had gerekend. De minister zegt dat er voor dit jaar en komend jaar geld beschikbaar is. Dat is waarschijnlijk per 1 juli op. Voor 2021 is helemaal geen budget beschikbaar. Pas vanaf 2022 komt er structureel geld beschikbaar. Kan de minister specifiek ingaan op hoe zij de periode vanaf 1 juli tot 2022 ziet? In onze ogen is daar geen budget voor beschikbaar en dat is onacceptabel. Ik zou de minister willen vragen of zij toch extra geld kan regelen zodat de verduurzaming echt versneld kan worden in plaats van vertraagd.

Minister Ollongren:

Dank voor deze aanvullende vragen; een hele reeks overigens. Ik betoogde net al dat deze regeling ziet op een specifiek segment: woningbouwcorporaties die drie labelsprongen gaan maken, die naar B gaan, daar een bepaald investeringsbedrag bij hebben en dat ook nog eens binnen drie jaar regelen. Er zijn veel aanvragen ingediend, zo veel dat het plafond inderdaad in beeld is gekomen. De heer Smeulders kan het omdraaien, maar ik draai het toch weer terug naar dat succes. Het betekent namelijk dat de regeling voorziet in een behoefte en dat die corporaties dankzij deze regeling dit nu ook gaan opleveren. Dat duurt wel eventjes.

Dan kom ik meteen op het punt van Urgenda. Het kabinet is zich zeer bewust van Urgenda en de opgave. Wat de heer Smeulders zegt klopt, want het gaat over maatregelen die dit jaar of volgend jaar daadwerkelijk megatonnen opleveren. Voor de aanvragen die hier liggen, is dat maar de vraag. Alles wat wordt gestart is mooi meegenomen en hoe eerder het wordt gerealiseerd, hoe liever mij dat is, maar de aanvragers hebben drie jaar de tijd om dit te realiseren vanaf het moment dat zij hun aanvraag hebben ingediend. Ik zei al dat het ook niet het enige is wat het kabinet wil doen. U kent het ontwerpklimatekkoord. Daar staan ook andere maatregelen in. We delen de analyse dat woningbouwcorporaties daar een belangrijke rol in kunnen gaan spelen. We hebben ook nog de ISDE en we kijken naar de Energie-investeringsaftrek voor huurwoningen. We moeten inderdaad meer instrumenten kunnen inzetten.

De heer Smeulders vraagt tot slot hoe ik dat op weg naar 2022 wil overbruggen, tot dat structurele bedrag van 104 miljoen beschikbaar is. Dat zal moeten worden bezien. Het zou gek zijn als ik nu al een antwoord zou hebben over een begroting die we nog niet eens aan het opstellen zijn.

De voorzitter:

Afrondend, één zin.

De heer Smeulders (GroenLinks):

Zeker, één zin. Ik wil de minister danken voor haar beantwoording. Volgens mij is de conclusie van dit debat dat we er nog lang niet zijn. Als GroenLinks willen we ontzettend hard. We hopen dat het merendeel van de partijen in de Kamer ons steunt om hier extra budget voor vrij te maken.

Mevrouw Van Eijs (D66):

Er wordt hier gesproken over een succesvolle regeling, maar ikzelf meet het succes eigenlijk niet af aan hoe snel

het geld op gaat, maar meer aan hoeveel minder huur-, energie- en woonlasten huurders moeten betalen en aan hoeveel CO₂ er bespaard wordt. Mijn vraag aan de minister is eigenlijk: is inzichtelijk in hoeverre de energielasten echt omlaag zijn gegaan, of huurders beter af zijn en hoeveel CO₂ er echt is bespaard? Of hebben we plannen die er eigenlijk al waren en anders ook uitgevoerd waren, gewoon extra gesubsidieerd? Als dat zo is, lijkt mij dat we daar iets van moeten leren voor eventuele regelingen in de toekomst.

Minister Ollongren:

Mevrouw Van Eijs stelt een relevante vraag, want het gaat mij ook om wat huurders er in positieve zin van merken. Wat levert het op aan verduurzaming en aan reductie van de uitstoot? Dat zijn allemaal relevante vragen. De criteria heb ik net benoemd. Die zien op de verduurzaming als zodanig, op de labelstappen en de duur van het project. Ik ben het met mevrouw Van Eijs eens dat we dit eigenlijk bij iedere regeling of ieder instrument dat we hebben, in kaart zouden moeten kunnen brengen. Daar zouden we natuurlijk ook conclusies aan kunnen verbinden. Maar dat kan ik hier niet doen uit de losse pols.

Mevrouw Beckerman (SP):

Met dit kabinet wordt verduurzaming een feestje voor de elite, want er gaan honderden miljoenen aan subsidies naar Tesla's voor de rijken. Dat gaat gewoon door. Tegen sociale huurders die door dit kabinet met een torenhoge energierekening zitten, zegt de minister doodleuk: die regeling zetten we stop. 80% van het geld voor verduurzaming gaat naar de allerrijkste Nederlanders. Dat kan toch niet waar zijn? Ik wil graag van de minister weten of zij bereid is om juist nu te investeren in de mensen met een laag inkomen en een middeninkomen door een masterplan isolatie op te zetten.

Minister Ollongren:

Mevrouw Beckerman mag het vragenuurtje gebruiken voor alles wat zij wil, maar ik wil haar voorhouden dat deze regeling juist bedoeld is voor de huurwoningen, voor de sociale huursector in Nederland. Ik zou tegen haar hetzelfde willen zeggen als tegen de heer Smeulders. De regeling is er. Die is opengesteld en is een succes. Dat betekent dat de sociale huurwoningen in Nederland erop vooruitgaan en daarmee ook de huurders in die sociale huurwoningen. Vervolgens is het natuurlijk een kwestie van maatvoering. Ik denk inderdaad dat de SP hier vermoedelijk andere keuzes in gemaakt zou hebben, had de SP het helemaal voor het zeggen. Wij hebben daar als coalitie en als kabinet ook keuzes in gemaakt. Het was voorzien om deze lastenverlichting van 100 miljoen specifiek in te zetten voor verduurzaming. Dat is gebeurd. Dit was voorzien in het regeerakkoord. Zoals ik net al heb geschetst, hebben wij ook nog het werk van het klimatekkoord. Wij doen dus veel. We doen dit voor verduurzaming. Ik sta hier ook voor de huurders. Daar zijn mevrouw Beckerman en ik het altijd over eens, alleen wil zij nog een beetje meer.

De heer Nijboer (PvdA):

Ik ben trouwens blij dat de minister er weer is.

Voorzitter. We hebben wel breed in de Kamer gewaarschuwd dat het budget veel te laag zou zijn. Ik heb toen zelf

gezegd dat je net elke gloeilamp door een spaarlamp kunt vervangen en dat dan het geld op is. Nu blijkt dat het geval te zijn. Het is een druppel op een gloeiende plaat. Wat gaat de minister doen om ervoor te zorgen dat ook huurders een netjes geïsoleerde woning krijgen? Dat is echt een groot probleem. Moeten zij wachten tot 2020? Als al die woningcorporaties gaan zitten wachten, omdat het budget nu op is en er dan misschien weer een nieuwe regeling komt, raken we op achterstand. Dan zijn de huurders de dupe. Wat gaat de minister doen om dat te voorkomen?

Minister Ollongren:

Ik wil niet in herhaling vervallen. Deze regeling ziet op een specifieke manier van verduurzamen, namelijk om in drie jaar met bepaalde investeringskosten drie labelstappen te doen. U schetst dat woningcorporaties wachten op een volgende regeling, maar dat is niet juist. Er wordt volop verduurzaamd in Nederland. Ik heb net ook geschetst dat er in het kader van het ontwerpklimateakkoord ook andere maatregelen zijn die helpen bij de verduurzaming, ook voor de woningvoorraad van huurwoningen in Nederland. Ik noemde al de ISDE. Ik heb ook de Energie-investeringsaftrek genoemd. We hebben gasvrije wijken waar we geld in stoppen en waar ook woningbouwcorporaties van profiteren. Het is uiteindelijk maatwerk. Dit is niet het enige waar het succes van de verduurzaming en het succes voor de huurders in Nederland aan kan worden afgemeten. Maar nogmaals, ik ben wel blij dat dit succes er is.

De voorzitter:

Dank u wel. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van dit mondelinge vragenuur. Na de schorsing gaan we stemmen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.